

مقدمه

پانتومیم، یکی از قدیمی‌ترین هنرهای تئاتر، تا همین چند سال اخیر در کشور ما چندان مورد توجه نبوده است. این اصطلاح در تاریخ طولانی تئاتر برای شکل‌های نمایشی بسیار متنوعی به کار رفته است، چنان‌که جا دارد پرسیم که معنای واقعی هنر پانتومیم چیست.

در یونان باستان، پانتومیم به بازیگر و نیز نمایش او اطلاق می‌شد که در آن، او اندیشه بیان شده از سوی همسرایان را با ژست یا حرکت باز می‌نماید. در دوران پرشکوه نمایش عصر الیزابت، تماشاچیان عوام مرتباً خواستار «لال‌بازیها و سروصداهای توضیح‌ناپذیر» می‌شدند که پانتومیم‌های مضحکه‌وار آن دوره اجرا می‌کردند. فرانسه با وام‌گیری کمدیا دل‌آرته از ایتالیا و ارتقای این شکل [نمایشی] تا مرتبه‌ای بالاتر، آن را به یکی از متمایزترین شکل‌های نمایشی تبدیل کرد. نمایشی که شخصیت‌هایش پیثرو، کلومبین و آرلکن بودند؛ جامه‌ها در آن رسمی و خیال‌انگیز بود؛ و کنشش به عناصر مشخصی از مضحکه محدود بود. مولیر متوجه ارزشهای والای این هنر شد و حداکثر استفاده را از آنها کرد. امروزه در انگلستان، پانتومیم کریسمس آمیزه‌ای از سُخریه (بورلسک)، کمدی موزیکال، و وودویل است و فراموش شده که معنای این اصطلاح تنها بیان بی کلام احساسات، عواطف، و اندیشه‌ها از طریق ژست یا حرکت است.

در امریکا، ما پانتومیم را عمدتاً به عنوان قسمتی از رقص تفسیرگرانه می‌شناسیم. به ندرت پیش آمده است که این شکل با اجرا در تئاتر صحنه‌ای عظمتی یافته باشد مانند آنچه در میان‌پرده (اینترلود) بدیع‌گدای اسب‌سوار یا پانتومیم جذاب

به پاس ارائه ترجمه دقیق از این کتاب و قرار دادن آن در دسترس همه دانشجویان و مدرّسان بازیگری سپاس گزاریم. ما به خصوص به آماتورها فصل به صحنه بردن پانتومیم را توصیه می کنیم که حاوی نصایح ارزشمندی برای کارگردانان، و شکلهای نمایانگر فراوانی از حالات صورت است.

سایبل بیکر

کارگردان، گروه فرهنگسرا

مدارس دولتی منطقه کلمبیا

واشینگتن

اول فوریه، ۱۹۲۷

پیروی و لخرج با بازی لورت تیلور، شاهد بوده ایم. این نوع پانتومیم با موسیقی همراهی و برگردان [صوتی] می شود، یا آنکه خودش برگردانی [تصویری] برای موسیقی است. امروزه پیشرفته ترین مدارس رقص از پانتومیم برای تمرین آن هنر استفاده می کنند. درحقیقت، دوشیزه الیزابت گاردینر، از چرنیکوف - گاردینر استودیوز در واشینگتن اولین فردی بود که توجه ما را به رساله اوبر جلب کرد. همه کسانی که به این شیوه بیان نمایشی علاقه مندند، کتاب هنر پانتومیم را کمکی ارزشمند خواهند یافت.

اما خدمتی که این کتاب به فن نمایش می کند بسیار گسترده تر از کاربرد آن در پانتومیم به معنی خاص آن است. پیش از ظهور سینما، شارل اوبر ژستها و حالات بی شمار این کتاب را که بازیگر می تواند توسط آنها اندیشه یا حس را انتقال دهد، ثبت و بررسی کرده است. پرده سینما می تواند از شکلهای گشاده دستانه و روشننگر این رساله بهره بسیار بگیرد.

در این کتاب مطالبی برای تئاتر صحنه ای نیز وجود دارد؛ این مطالب امکان غلبه بر محدودیتها و نقصانهایی را فراهم می کند که بسیاری را به شکوه از بازیگری زمانه ما واداشته است. کارگردانی که با بازیگران غیر حرفه ای و مبتدی امریکایی کار می کند، دائماً از فقدان قدرت بیان در طبیعت چهره آنها پریشان می شود. حالات «بی روح» یا «خشک» که جوانان امریکایی حتی در پرشورترین عواطف از خودشان بروز می دهند، هر کارگردان مجرب را از کار باز می دارد. این کتاب درسی می تواند سخت ترین چهره ها را هم به انعطاف پذیری و بیانگری وادارد. همچنان که مسیو اوبر می گوید: «بهترین راه برای رسیدن به یک کار نمایشی خوب، پانتومیم بازی کردن است»، و شکلهای او برای هر دانشجوی کوشای رشته هنر بازیگری، امکانات بسیار متنوعی را برای تقویت و تکمیل این هنر فراهم می آورد.

برخی از ما که از اصل کتاب به زبان فرانسوی استفاده کرده ایم، از خانم سیرز